

Izglītības un zinātnes
ministrija

Skolu izglītības sektora aktualitātes

Informatīvs seminārs par projektu pieteikumu sagatavošanu Eiropas Savienības Erasmus+ programmas
2020.gada konkursa ietvaros aktivitātē KA1 skolu sektorā

2020.gada 9.janvāris

AVALON HOTEL & Conferences, 13.janvāra iela 19, Rīga

Ilze Seipule

Izglītības departamenta direktora vietniece vispārējās izglītības jomā

Izglītības un zinātnes
ministrija

Nostādnes Latvijas attīstības plānošanas dokumentos

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 (LIAS, 2030)

Stratēģijas pamatuzstādījumi ir laimīgs cilvēks labklājīgā valstī, ilgtspējīgs un veselīgs dzīvesveids, radoša, iecietīga un toleranta sabiedrība, sadarbībā radīta konkurētspēja un valsts kā ātrspējas partneris.

Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam

Nodrošinot visiem bērniem un jauniešiem kvalitatīvu un konkurētspējīgu pamatzglītību un vidējo izglītību, kā arī pieeju nodarbībām un aktivitātēm ārpus formālās izglītības, samazināt bērnu un jauniešu ar zemām pamatprasmēm īpatsvaru, vienlaicīgi palielinot skolēnu īpatsvaru, kuri uzrāda augstākos kompetenču līmeņus.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības attīstības pamatnostādnes (IAP) 2014. – 2020. gadam

VIRSMĒRĶIS

Kvalitatīva un iekļaujoša izglītība personības attīstībai, cilvēku labklājībai un ilgtspējīgai valsts izaugsmei

IZGLĪTĪBAS VIDE

- Uz zināšanu sabiedrībā pieprasītām kompetencēm orientēta, radošumu un veselīga dzīves veida veicinoša izglītības satura pilnveide
- Pedagogu un akadēmiskā personāla motivācijas un profesionālās kapacitātes paaugstināšana
- 21.gs. atbilstīgas izglītības vides un izglītības procesa nodrošināšana
- Iekļaujošās izglītības principa ieviešana

INDIVĪDA KOMPETENCE

- Karjeras izglītības attīstība un pakalpojumu pieejamība
- Priekšlaicīgi mācības pametušo un izglītību neieguvušo skaita samazināšana
- Ārpus formālās izglītības iespēju bērniem un jauniešiem paplašināšana
- Izglītības iespēju paplašināšana pieaugušajiem

EFEKTĪVA PĀRVALDĪBA

- Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas pilnveide
- Efektīvu izglītības finanšu resursu pārvaldības modeļu attīstība
- Izglītības iestāžu tīkla sakārtošana
- Izglītības starptautiskā konkurētspēja

Izglītības un zinātnes
ministrija

Turpmākas rīcības prioritātes (IAP)

Vispārējā izglītība

- **Vispārējās izglītības iestāžu tīkla sakārtošana un infrastruktūras uzlabošana**
- **Kvalitatīva kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura ieviešanas nodrošināšana**
- **Iekļaujošas izglītības principa nodrošināšana**

Profesionālā izglītība

- Profesionālās izglītības iestāžu kā nozares izcilības centru stiprināšana
- Profesionālās izglītības kvalitātes, konkurētspējas un ilgtspējas stiprināšana
- Izglītības priekšlaicīgas pārtraukšanas risku mazināšana un novēršana

Augstākā izglītība

- Kvalitātes novērtēšanas sistēmas pilnveidošana
- Studiju procesa kvalitātes pilnveide
- Cilvēkresursu kapacitātes stiprināšana
- Augstākās izglītības finansēšanas sistēmas pilnveide un ilgtspējas nodrošināšana
- Augstākās izglītības iestāžu kapacitātes stiprināšana virzībai uz izcilību

Pieaugušo izglītība

- Pieaugušo izglītībā iesaistīto personu īpatsvara palielināšana
- Profesionālās izglītības lomas stiprināšana pieaugušo izglītībā
- Profesionālās kompetences pilnveide pieaugušajiem nodarbinātajiem

Pedagogi

- Moderna pedagogu izglītība un profesionālās kompetences pilnveide
- Pedagoga profesijas prestiža paaugstināšana un atbilstošs atalgojums
- Jauno pedagogu piesaiste

Izglītības kvalitātes monitorings

- **Izglītības kvalitātes novērtēšanas un monitoringa sistēmas un analīzes rīku izstrāde un ieviešana**
- Starptautiskie un nacionālie pētījumi
- Izglītības kvalitātes monitoringā iesaistīto darbinieku un ekspertu analītiskās kapacitātes stiprināšana

Izglītības un zinātnes
ministrija

No Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai: (I)

Deklarācijā dots uzdevums	Rīcības plāna pasākums	Darbības rezultāts	Izpildes termiņš
Turpināsim izglītības satura reformu, ieviešot kompetenču pieeju mācību saturā (Skola2030), stiprināsim pedagogu atbalsta sistēmu un mācību procesa pilnveidi	Izstrādāt un ieviest jaunu vispārējās izglītības saturu visās vispārējās izglītības pakāpēs un profesionālajā izglītībā, pilnveidot valsts pārbaudījumu organizēšanas procesu	1) Izstrādāts un MK iesniegts noteikumu projekts par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un izglītības programmu paraugiem. 2) Izstrādāti un publiskoti pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu programmu paraugi. 3) Izstrādāts valsts pārbaudījumu saturs. 4) Pakāpeniski ieviests jaunais mācību saturs visās vispārējās izglītības pakāpēs un profesionālajā izglītībā. 5) Izstrādāti mācību līdzekļi kompetenču pieejas mācību saturā ieviešanai. 6) Sagatavoti un izskatīšanai MK iesniegti priekšnosacījumi papildu finansējuma piešķiršanai vidusskolu specializācijas atbalstam. 7) Īstenots Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmas pilnveidošanas projekts, pārejot uz elektroniskiem risinājumiem diagnosticējošo darbu kārtošana (atbilstoši mācību saturam, kas izveidots projekta «Skola2030» ietvaros), un uzsākta pakāpeniska pāreja uz izvēles eksāmenu kārtošana tiešsaistē.	1) 30.06.2019. 2) 31.08.2020. 3) 31.12.2021. 4) 31.08.2022. 5) 31.08.2022. 6) 31.12.2019. 7) 31.08.2022.

Izglītības un zinātnes
ministrija

No Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai: (II)

Deklarācijā dotais uzdevums	Rīcības plāna pasākums	Darbības rezultāts	Izpildes termiņš
Konsekventi nodrošināsim kvalitātes kritēriju izpildi vidusskolā. Izstrādāsim un pieņemsim grozījumus normatīvajos aktos, kas noteiktu kvalitātes kritērijus pamatizglītībā un kritērijus uzņemšanai vidējās izglītības pakāpē.	Veicināt kvalitatīvas izglītības pieejamību un vispārējās izglītības iestāžu tīkla attīstību, pilnveidojot normatīvo regulējumu.	<p>1) Sagatavoti un izskatīšanai MK iesniegti priekšlikumi par izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveidi, tai skaitā pilnveidojot kvalitātes kritērijus vispārējā vidējā izglītībā.</p> <p>2) Izstrādāti un MK iesniegti grozījumi normatīvajos aktos, nosakot kritērijus uzņemšanai vidējās izglītības pakāpē.</p> <p>3) Izstrādāti un izskatīšanai MK iesniegti priekšlikumi kvalitātes kritēriju noteikšanai pamatizglītībā.</p> <p>4) Sagatavots un MK iesniegts jauns noteikumu projekts par valsts ģimnāzijas statusa piešķiršanu un anulēšanu.</p> <p>5) Veikts izvērtējums par iespējamām izmaiņām vispārējās vidējās izglītības iestāžu padotības modelī, tai skaitā kontekstā ar plānoto administratīvi teritoriālo reformu.</p>	<p>1) 30.09.2019.</p> <p>2) 31.08.2020.</p> <p>3) 31.12.2021.</p> <p>4) 31.12.2019.</p> <p>5) 30.10.2022.</p>

Izglītības un zinātnes
ministrija

No Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai: (III)

Deklarācijā dotais uzdevums	Rīcības plāna pasākums	Darbības rezultāts	Izpildes termiņš
Skolu sistēmas optimizācijas procesā, risinot izglītības pieejamības un valsts drošības jautājumus, īpašu uzmanību pievēršot Eiropas Savienības pierobežas skolu saglabāšanai, nodrošinot izglītības kvalitātes kritēriju izpildi.	Nodrošināt kvalitatīva vispārējās izglītības iestāžu tīkla un izglītojamo telpiskās mobilitātes kompleksus risinājumus.	1) Sagatavoti un izskatīšanai MK iesniegti priekšlikumi par izglītības iestāžu atvēršanas un darbības principiem, lai nodrošinātu kvalitatīvas vispārējās izglītības pieejamību un attīstību, ņemot vērā izglītības satura reformu (Skola2030), administratīvi teritoriālo reformu u.c. faktorus. 2) Sagatavoti un MK iesniegti grozījumi normatīvajos aktos par sistēmiska finansiāla atbalsta nodrošināšanu izglītības iestādēm, kas atrodas ES ārējās robežas tuvumā. 3) Veicināta novadmācības (tai skaitā latgaliešu rakstu valodas, ja attiecināms) un valsts aizsardzības mācības ātrāka ieviešana izglītības iestādēs, kas atrodas ES ārējās robežas tuvumā. 4) Uzturēts vispārējās izglītības iestāžu tīkla modelēšanas rīks, veicot datu aktualizāciju ģeotelpiskās plānošanas platformā «Skolu karte». 5) Sagatavoti un izskatīšanai MK iesniegti priekšlikumi normatīvās bāzes pilnveidei par higiēnas normām izglītības iestādēs.	1) 31.08.2020. 2) 31.08.2020. 3) 31.12.2019. 4) 31.08.2022. 5) 31.12.2019

(Ministru kabineta 2019. gada 7. maija rīkojums Nr. 210 «Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai» (<https://likumi.lv/ta/id/306691-par-valdibas-ricibas-planu-deklaracijas-par-artura-krisjana-karina-vadita-ministru-kabineta-iecereto-darbibu-istenosanai>))

Stratēģiskā sistēma Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā «Izglītība un apmācība 2020» (turpmāk - **ET 2020**) (I)

ET 2020 ir:

struktūra, kas ļauj dalībvalstīm sadarboties un apmainīties ar paraugpraksi

ET 2020 tiecas sasniegt četrus kopējos ES mērķus:

- ✓ mūžizglītību un mobilitāti padarīt par realitāti,
- ✓ **uzlabot izglītības un apmācības kvalitāti un efektivitāti,**
- ✓ veicināt taisnīgumu, sociālo kohēziju un pilsonisko aktivitāti,
- ✓ visos izglītības un apmācības līmeņos sekmēt novatorismu, un jaunradi, tostarp uzņēmējdarbības garu.

ET 2020
Education & Training

(Vairāk: https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en)

Izglītības un zinātnes
ministrija

ET 2020 (II)

ET 2020 arī atbalsta šādu etalonrādītāju sasniegšanu Eiropas līmenī līdz 2020.gadam:

- ✓ vismaz 95% bērnu piedalās agrīnajā pirmsskolas izglītībā;
- ✓ to 15 gadus veco jauniešu īpatsvars, kuru sekmes lasīšanā, rēķināšanā un dabaszinātnēs novērtētas kā vājas, ir mazāks par 15%;
- ✓ izglītības un mācību sistēmu priekšlaikus pametušo 18 līdz 24 gadus veco jauniešu īpatsvars ir mazāks par 10%;
- ✓ to 30–34 gadus veco personu īpatsvars, kam ir augstākā izglītība, ir vismaz 40%,
- ✓ vismaz 15% pieaugušo piedalās mūžizglītībā;
- ✓ vismaz 20% augstskolas beidzēju un 6% personu vecumā no 18 līdz 34 gadiem ar sākotnējo profesionālo kvalifikāciju kādu laiku ir studējuši vai praktizējušies ārzemēs;
- ✓ darbu atradušo skolu absolventu (domātas personas 20–34 gadu vecumā, kuras ieguvušas vismaz vidējo izglītību pirms 1–3 gadiem) īpatsvars ir vismaz 82%.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027.gadam projekta akcenti izglītībā (I)

Nacionālais attīstības plāns (NAP):

- ir galvenais vidēja termiņa valsts attīstības plānošanas dokuments Latvijā;
- tas ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam (Latvija 2030) rīcības plāns un valsts attīstības un lielāko investīciju ceļa karte septiņu gadu garumā.

NAP gala redakcijas projekts 20.12.2019.:

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20191223_NAP_2021_2027_gala_redakcija_projekts_pdf.pdf

Vairāk par NAP izstrādi:

<https://www.pkc.gov.lv/lv/nap2027>

Izglītības un zinātnes
ministrija

Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027.gadam projekta akcenti izglītībā (II)

Prioritāte

“Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei”

Prioritātes mērķis:

Zinoša, iekļaujoša un radoša sabiedrība efektīvā, inovatīvā un ražīgā tautsaimniecībā

2 rīcības virzieni:

1. Rīcības virziens “Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai”

Mērķis: Zinātnes izcilība sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai

2. Rīcības virziens “Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība”

Mērķis: Izglītības kvalitāte uzņēmējdarbībā un dzīvē izmantojamu zināšanu un prasmju ieguvei ikvienam valsts iedzīvotājam

Izglītības un zinātnes
ministrija

Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027.gadam projekta akcenti izglītībā (III)

Rīcības virziens “Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība”:

- “Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība”
- “Izglītība ekonomikas izaugsmei”
- “Pieaugušo izglītība”
- “Iekļaujoša izglītības vide”

Izglītības un zinātnes
ministrija

Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027.gadam projekta akcenti izglītībā (IV)

“Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība”

Rīcības virziena uzdevumi:

- ✓ **Pirmsskolas izglītības kvalitātes nodrošināšana** visiem attiecīgā vecuma bērniem, darba vides un infrastruktūras atjaunošana un sakārtošana.
- ✓ **Jaunā mācību satura un pieejas kvalitatīva ieviešana** vispārējā izglītībā un mācību pieejas labās prakses izplatīšana, īpaši akcentējot:
 - uzņēmējspēju apguvi un digitālās prasmes,
 - izglītību ilgtspējīgai attīstībai,
 - kā arī nākotnes prasmju (radošums, elastība, spēja piemēroties) attīstību un apguvi,
 - STEM/STEAM prasmju apguvi (tai skaitā interešu izglītībā),
 - mācību vides uzlabojumus, t.sk. ieviešot digitālus risinājumus,
 - izglītības procesa individualizāciju un talantu attīstības iniciatīvas,
 - kvalitatīvus un vispusīgus interešu izglītības pasākumus (t.sk. skolas vidē),
 - efektīvu karjeras izglītību,
 - un stiprinot skolas sadarbību ar vecākiem un citiem būtiskiem sadarbības partneriem.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027.gadam projekta akcenti izglītībā (V)

- ✓ Izcilu **pedagogu sagatavošana, piesaiste, noturēšana un efektīva profesionālā pilnveide**, jo īpaši akcentējot STEM nozaru pedagogu un mācībspēku piesaisti, noturēšanu un kvalifikācijas paaugstināšanu, kā arī pedagogu atalgojuma paaugstināšana.
- ✓ Vispārējās izglītības iestāžu **mācību procesa kvalitātes paaugstināšana**, ieviešot izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu un ieguldījumu ziņā piešķirot prioritāti mācību procesam, kā arī efektīvizējot skolu tīklu, tai skaitā modernizējot infrastruktūru, lai mazinātu administrēšanas un uzturēšanas izmaksas (t.sk. energoefektivitāte).

"Iekļaujoša izglītības vide"

Iekļaujošas izglītības nozīmīgs elements ir labbūtības nodrošināšana un empātijas veidošana jaunajā paaudzē.

Rīcības virziena uzdevumi:

- [illegible]

Izglītības un zinātnes
ministrija

Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027.gadam projekta akcenti izglītībā (VII)

- ✓ Individuālo un institucionālo **atbalsta pasākumu veidošana un nodrošināšana sociāli ekonomiskiem riskiem un pāridarīšanai pakļautiem bērniem un jauniešiem** (jaunajiem vecākiem, studējošajiem no trūcīgām un sociāli mazāk aizsargātām ģimenēm, reemigrantu un migrantu bērniem), sniedzot materiālo (stipendiju fondi, transporta, ēdināšanas, dienesta viesnīcas izdevumu segšana) un cita veida (valodas apguve, psiholoģiskā palīdzība u.c.) atbalstu.
- ✓ **Vides pielāgošana** izglītības iestādēs, **speciālo mācību līdzekļu attīstība** un nodrošināšana un citi atbalsta pasākumi bērniem un jauniešiem ar invaliditāti un speciālām vajadzībām.
- ✓ **Sociālās atstumtības riskam pakļauto** bērnu un jauniešu (sociāli ekonomiskie riski, speciālās vajadzības, nelabvēlīgā situācijā nonākuši jaunieši, u.c. PMP riski) **iesaistīšana ārpus formālās izglītības** (t.sk. interešu izglītības) **pasākumos** (t.sk. skolas vidē –kā vispārējā, tā profesionālajā izglītībā).
- ✓ Preventīvi un pastāvīgi **pasākumi visu veidu vardarbības mazināšanai** izglītības iestādēs un atbalsta pasākumi bērniem un jauniešiem, pedagogiem, skolas personālam un ģimenēm.

Izglītības un zinātnes
ministrija

OECD un Latvijas sadarbība OECD Prasmju stratēģijas projektā (I)

Prasmju stratēģijas projekts:

- ✓ analizē Latvijas prasmju sistēmas sniegumu;
- ✓ sniedz individualizētas uzlabojumu rekomendācijas;
- ✓ atbalsta jaunas vidēja termiņa **Izglītības un prasmju nacionālās stratēģijas izveidi Latvijai 2021.–2027.gadam.**

(Vairāk par Eiropas Savienības programmas Erasmus+ līdzfinansēta sadarbības projekta ar Ekonomiskās attīstības un sadarbības organizāciju "Latvijas izglītības un prasmju stratēģijas attīstība" īstenošanu - skat. <https://www.izm.gov.lv/lv/starptautiska-sadarbiba/oecd-prasmju-strategija>)

Izglītības un zinātnes
ministrija

OECD un Latvijas sadarbība OECD Prasmju stratēģijas projektā (II)

OECD un Latvijas valdība ir identificējušas četras prioritārās jomas Latvijas prasmju snieguma uzlabošanai.

1.prioritāte. Izglītojamo prasmju rezultātu stiprināšana:

- ✓ palielinot kapacitāti mācībspēku kvalifikācijas uzlabošanai;
- ✓ sekmējot pastāvīgu kvalitātes uzlabošanu no agrīnas pirmskolas izglītības un aprūpes (ECEC) līdz pat vidējai izglītībai;
- ✓ palielinot vienlīdzību starp pilsētām un laukiem;
- ✓ stiprinot profesionālo izglītību.

Izglītības un zinātnes
ministrija

OECD un Latvijas sadarbība OECD Prasmju stratēģijas projektā (III)

OECD rekomendācijas izglītojamo prasmju rezultātu stiprināšanai (1.prioritāte):

1. iespēja. Kapacitātes palielināšana mācībspēku kvalifikācijas uzlabošanai	
Labāko kandidātu piesaistīšana un atlase, lai veidotu jaunu, prasmīgu skolotāju kopumu.	<ul style="list-style-type: none">• Pilnībā ieviest pārskatītos mācību standartus, lai nodrošinātu, ka tie ir saskaņoti un sekmē jaunā, kompetencēs balstītā mācību satura ieviešanu.
Dzīves cikla pieejas veicināšana profesionālajā attīstībā.	<ul style="list-style-type: none">• Izvērtēt atsevišķas institūcijas izveidi mācībspēku saimes kvalitātes palielināšanai un pedagoga profesijas popularizēšanai.• Skolas attīstīt kā mācīšanās organizācijas, lai ilgtermiņā skolotājiem sniegtu iespēju mācību saturu īstenot praksē.
2. iespēja. Pastāvīgas kvalitātes uzlabošanas sekmēšana no pirmskolas izglītības un aprūpes (ECEC) līdz vidējai izglītībai	
Novērtēšanas sistēmas pārskatīšana.	<ul style="list-style-type: none">• Skolu vadītāju un ECEC mācībspēkus atbalstošo darbinieku profesijas standarta izveide un veidoto standartu atbilstības nodrošināšana jaunajam saturam.
Skolu novērtēšanas stiprināšana.	<ul style="list-style-type: none">• Apsvērt Izglītības kvalitātes valsts dienesta lomas palielināšanu, lai atbalstītu pašvaldības un izglītības iestādes ar mazu kapacitāti.• Izveidot pirmskolas mācību iestāžu izglītības kvalitātes novērtēšanas procedūru.• Sekmēt lielāku rīcībspolitikas saskaņotību, integrējot skolu novērtējumu un ārējo novērtējumu plašākā novērtējuma un vērtēšanas ietvarā, kas atbalsta jaunā mācību satura ieviešanu.
Sistēmas līmeņa uzraudzības stiprināšana.	<ul style="list-style-type: none">• Izveidot vienotu vērtēšanas instrumentu bērnu attīstības uzraudzībai un pirmsskolas izglītības kvalitātes nodrošināšanai.• Izveidot indikatoru kopumu, kas spētu noteikt izglītības iestādes, kurām nepieciešams atbalsts, tostarp izglītības iestādes ar vāju sniegumu.• Turpināt pilnveidot visaptverošā monitoringa sistēmas ieviešanas stratēģiju.

Izglītības un zinātnes
ministrija

OECD un Latvijas sadarbība OECD Prasmju stratēģijas projektā (IV)

OECD rekomendācijas izglītojamo prasmju rezultātu stiprināšanai (1.prioritāte):

3. iespēja. Vienlīdzīguma palielināšana starp pilsētām un laukiem

Pārskatīt skolu konsolidācijas procesu.	<ul style="list-style-type: none">Nacionālā līmenī definēt pārskatāmu kvalitatīvu un kvantitatīvu kritēriju kopumu saistībā ar skolu konsolidācijas jautājumu, lai palielinātu dibinātāju atbildību efektīva skolu tīkla izveidošanā un uzturēšanā.Izvērtēt iniciatīvu izveidošanu augsti kompetentu jaunu skolotāju motivēšanai strādāt lauku skolās.
Nodrošināt vienādu piekļuvi kvalitatīvai ECEC.	<ul style="list-style-type: none">Izveidot vajadzībās pārbaudītu pašvaldību atbalstu, lai samazinātu ar ECEC saistīto finanšu slogu.

4. iespēja. Profesionālās izglītības stiprināšana

Atbalstīt profesionālās izglītības uzsākšanu.	<ul style="list-style-type: none">Ieviest izglītības sistēmā karjeras attīstības/mācīšanās atbalstu skolēniem un viņu vecākiem.
Samazināt profesionālās izglītības audzēkņu atbiruma īpatsvaru.	<ul style="list-style-type: none">Izveidot profesionālās izglītības absolventu uzskaites sistēmu, lai uzlabotu atbiruma uzskaiti.
Uzlabot profesionālās izglītības kvalitāti un aktualitāti darba tirgū.	<ul style="list-style-type: none">Padarīt par prioritāti projektu „Efektīva profesionālās izglītības iestāžu pārvaldība” (SO 8.5.3), kas, cita starpā, veicina skolotāju un skolas vadītāju mācības.Turpināt stiprināt darba vidē balstītu mācību ieviešanu.Izveidot līdzfinansēšanas instrumentu vidēja termiņa nozares ekspertu padomju finansēšanai.

Izglītības un zinātnes
ministrija

OECD un Latvijas sadarbība OECD Prasmju stratēģijas projektā (V)

2. prioritāte. Mūžizglītības kultūras veicināšana:

- ✓ palielinot informētību par pieaugušo izglītību,
- ✓ samazinot šķēršļus pieaugušo izglītībai,
- ✓ paplašinot pieaugušo izglītības piedāvājumu,
- ✓ paaugstinot pieaugušo izglītības kvalitāti.

3. prioritāte. Prasmju nelīdzsvarotības samazināšana darba tirgū:

- ✓ stiprinot augstākās izglītības sistēmas atsaucību mainīgajam prasmju pieprasījumam,
- ✓ talantus noturot Latvijā, veicinot ilgtspējīgu algu kāpumu un darba apstākļu uzlabošanu,
- ✓ atbalstot iekšēju mobilitāti un piesaistot prasmīgus ārzemju darbiniekus.

Izglītības un zinātnes
ministrija

OECD un Latvijas sadarbība OECD Prasmju stratēģijas projektā (VI)

4. prioritāte. Prasmju sistēmas pārvaldības stiprināšana:

- ✓ stiprinot prasmju politikas stratēģijas un pārraudzību,
- ✓ uzlabojot sadarbību dažādos valdības līmeņos ar iesaistītajām pusēm,
- ✓ veidojot integrētu prasmju uzraudzības un informācijas sistēmu,
- ✓ palielinot ieguldījumus pieaugušo izglītībā, tos mērķtiecīgi virzot un kopīgi izmantojot.

Izglītības un zinātnes
ministrija

ESF projekta «Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana» īstenošanas virzieni

Izglītības kvalitātes
novērtēšanas
monitoringa sistēmas
un monitoringa rīku
apraksta izstrāde un
rīku aprobēšana

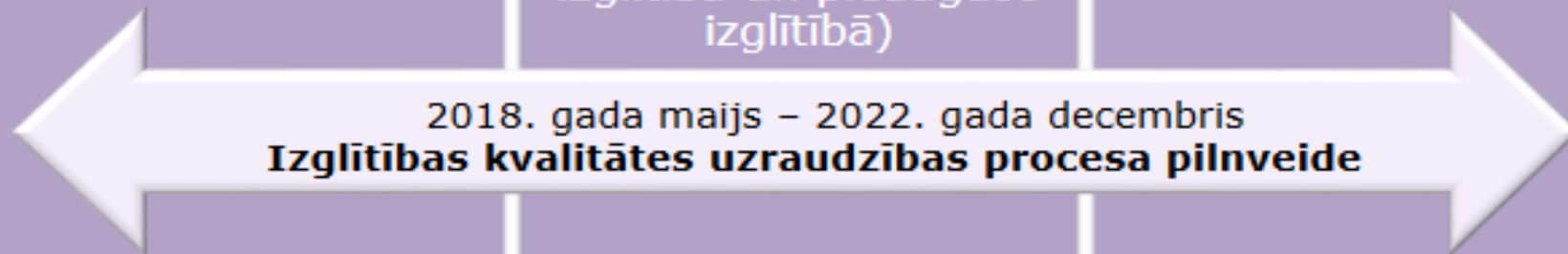

Pētījumu programmas
izglītībā izveide un
īstenošana:

Procedūras izstrāde;
8 pētījumu īstenošana
(augstākajā izglītībā,
profesionālajā
izglītībā, vispārējā
izglītībā un pieaugušo
izglītībā)

Mērķsadarbības un
stratēģiskās
komunikācijas
pasākumu īstenošana,
t.sk. mācības
izglītības kvalitātes
monitoringā
iesaistītajām pusēm

(Vairāk:
<https://www.izm.gov.lv/lv/fondi/es-strukturfondi/izm-istenojamie-projekti/izglitibas-kvalitates-monitoringa-sistemas-izveide-un-istenosana>)

Izglītības un zinātnes
ministrija

“Mūsdienās skolas mērķis ir attīstīt skolēnu spēju mācīties mūža garumā, domāt un darboties kompleksās situācijās, dzīvot daudzveidīgā pasaulē kā aktīvam, atbildīgam pilsonim. Skolas absolventa veiksmes atslēga ir nevis iegūto zināšanu apjoms, bet gan, ko viņš spēj paveikt ar savām zināšanām.”

Andreass Šleihers (*Andreas Schleicher*) OECD Izglītības un prasmju direktorāta vadītājs

Izglītības un zinātnes
ministrija

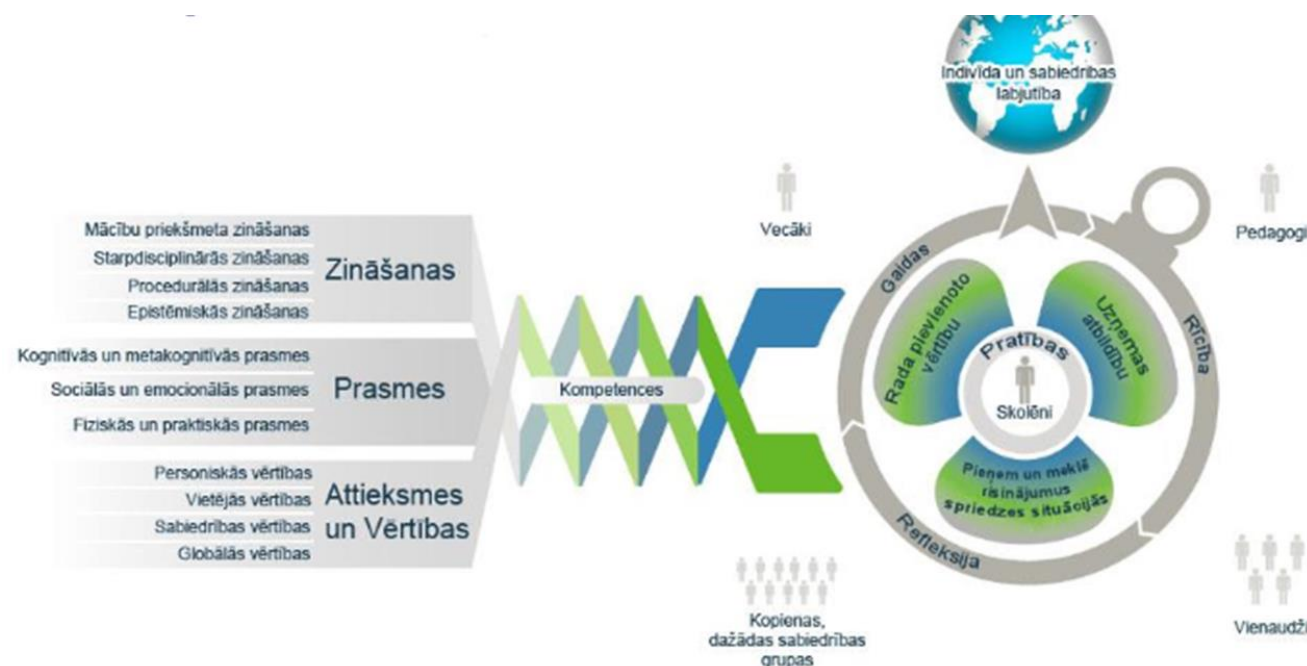
Mācību satura un pieejas pilnveide

Mācību saturā – **uzsvars uz padziļinātu izpratni, kopsakarību veidošanu.**

Saturs veidots **pēctecīgi un saskaņoti no pirmsskolas līdz vidusskolai**, domājot par **sasniedzamo rezultātu skolēnam** un saskaņots ar vienotām lielajām idejām katrā mācību jomā.

Mērķis:

kompleksa prasme,
lietpratība, pārnese.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pilnveidotā mācību satura un kompetenču pieejas īstenošanas normatīvais regulējums

- 2018. gada 21. novembra **Ministru kabineta noteikumi Nr. 716** (prot. Nr. 53 29. §) «Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem»
<https://likumi.lv/ta/id/303371>
- 2018. gada 27. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 747 (prot. Nr. 56 38. §) «Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem»
<https://likumi.lv/ta/id/303768>
- 2019. gada 3. septembra Ministru kabineta noteikumi «Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem»
<http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40473585>

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pilnveidotā mācību satura un kompetenču pieejas īstenošanas mērķi izglītības pakāpēs

Mērķis pirmsskolā – zinātkārs, radošs un dzīvespriecīgs bērns, kas dzīvo veselīgi, droši un aktīvi, darbojas patstāvīgi un mācās ieinteresēti un ar prieku, gūstot pieredzi par sevi, citiem, apkārtējo pasauli un savstarpējo mijiedarbību tajā.

Mērķis pamatzglītībā – vispusīgi attīstīts un lietpratīgs skolēns, kurš ir ieinteresēts savā intelektuālajā, sociāli emocionālajā un fiziskajā attīstībā, dzīvo veselīgi un droši, mācās ar prieku un interesi, sociāli atbildīgi līdzdarbojas sabiedrības norisēs un uzņemas iniciatīvu, ir Latvijas patriots.

Mērķis vispārējā vidējā izglītībā – lietpratīgs skolēns, kurš apzinās savas personiskās spējas un intereses mērķtiecīgai personiskās un profesionālās nākotnes veidošanai, kurš rūpējas un ciena sevi un citus, padziļina zināšanas, izpratni, prasmes un turpina nostiprināt vērtības un tikumus atbilstoši saviem nākotnes mērķiem, atbildīgi, inovatīvi un produktīvi darbojas paša, ģimenes, labklājīgas un ilgtspējīgas Latvijas valsts un pasaules veidošanā.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pilnveidoto mācību saturu un pieeju ieviesīs pakāpeniski

2019./20. m.g.	2020./21. m.g.	2021./22. m.g.	2022./23. m.g.
12. klase	12. klase	12. klase	12. klase ●
11. klase	11. klase	11. klase	11. klase
10. klase	10. klase	10. klase	10. klase
9. klase	9. klase	9. klase	9. klase ●
8. klase	8. klase	8. klase	8. klase
7. klase	7. klase	7. klase	7. klase
6. klase	6. klase	6. klase	6. klase
5. klase	5. klase	5. klase	5. klase
4. klase	4. klase	4. klase	4. klase
3. klase	3. klase	3. klase	3. klase
2. klase	2. klase	2. klase	2. klase
1. klase	1. klase	1. klase	1. klase
Pirmsskola	Pirmsskola	Pirmsskola	Pirmsskola

● Jaunie valsts pārbaudes darbi / eksāmeni būs 2022./23. m.g. pavasarī

Izglītības un zinātnes
ministrija

Obligātā mācību satura ietvars no pirmsskolas līdz vidusskolai

Mācību jomas	Caurviju prasmes	Tikumi
<ul style="list-style-type: none">• Valodu• Sociālā un pilsoniskā• Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā• Dabaszinātņu• Matemātikas• Tehnoloģiju• Veselības un fiziskās aktivitātes	<ul style="list-style-type: none">• Kritiskā domāšana un problēmrisināšana• Jaunrade un uzņēmējspēja• Pašvadīta mācīšanās• Sadarbība• Pilsoniskā līdzdalība• Digitālā	<ul style="list-style-type: none">• Atbildība / Centība• Drosme / Godīgums• Gudrība / Laipnība• Līdzcietība / Mērenība• Savaldība / Solidaritāte• Taisnīgums / Tolerance

Izglītības un zinātnes
ministrija

Būtiskākās mācību pieejas pārmaiņas

Uzsvērtā **pieejas maiņa** mācībām:

- **pāreja** no skolēna pasīvas mācīšanās un faktoloģiska materiāla iegaumēšanu **uz aktīvu izziņas procesu skolotāja vadībā, pašizpaušmi un jaunradi**;
- skolā apgūstamo zināšanu un prasmju **sasaiste ar reālo dzīvi** un apkārtējo vidi, kas ietver arī mācību ekskursijas uz objektiem, kas saistīti ar attiecīgo tematu;
- **starpdisciplināra pieeja** mācībām, kas novērš satura sadrumstalotību un veicina **skolotāju sadarbību mācību procesa organizēšanā**;
- tādu vērtību, attieksmes, vispārīgu prasmju un iemaņu apgūšana, kas skolēnam palīdzēs **apgūto izmantot nepieredzētos apstākļos un noderēs dzīvē turpmāk**, ņemot vērā zināšanu mainību un sabiedrības attīstību;
- iespēja **mācīties iedziļinoties, izprast kopsakarības** un attīstīt **spēju pārnest zināšanas** uz jaunām, nezināmām situācijām.

Katrā stundā:

Lielāka skolēnu iesaiste mācībās – iedziļinoties, domājot un darot, lai gūtu dziļāku izpratni; plānojot un pārbaugot savu mācīšanos:

skaidrs **sasniedzamais rezultāts** skolēnam;

jēgpilni uzdevumi un atbalsts;

attīstoša **atgriezeniskā saite**;

domāšana par mācīšanos.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Mācības valsts valodā

Pirmsskolas posmā bērniem no 1,5 gadu vecuma līdz 5 gadu vecumam latviešu valodas apguvi rotaļnodarbībā un ikdienas saziņā sekmē katru dienu;
bērniem no piecu gadu vecuma rotaļnodarbībā galvenais saziņas līdzeklis ir latviešu valoda, izņemot mērķtiecīgi organizētas aktivitātes mazākumtautības valodas un etniskās kultūras apguvei.

Pamatizglītības posmā no 1. - 6.klasei mācību satura apguve valsts valodā notiek **50%** apjomā no mācību satura mācību gadā;

no **7. - 9.klasei – 80%** apjomā no mācību satura mācību gadā.

Jauns - izglītības iestāde patstāvīgi nosaka mācību priekšmetus, kas apgūstami valsts valodā, bilingvāli vai mazākumtautības valodā.

Vidusskolas posmā paredzēts pakāpeniski pāriet uz mācībām valsts valodā valsts, pašvaldību un privātajās vispārējās izglītības iestādēs.

Pāreja uz mācībām valsts valodā sākas 2019.gada 1.septembrī un noslēgsies 2021.gada 1.septembrī

Izglītības un zinātnes
ministrija

Valsts valodas nodrošināšana izglītības programmās

2019. gada 1. septembrī attiecībā uz
pirmsskolas izglītības programmu īstenošanu;

2019. gada 1. septembrī attiecībā uz vispārējās izglītības
programmu īstenošanu **1.- 6. un 7.**klasē;

2020. gada 1. septembrī attiecībā uz vispārējās izglītības
programmu īstenošanu **8.** klasē; **10. un 11.**klasē

2021. gada 1. septembrī attiecībā uz vispārējās izglītības
programmu īstenošanu **9.** klasē; **12.**klasē.

(Grozījumi Izglītības likumā: <https://likumi.lv/ta/id/298097-grozijumi-izglitibas-likuma>
Grozījumi Vispārējās izglītības likumā: <https://likumi.lv/ta/id/298098-grozijumi-visparejas-izglitibas-likuma>)

Latviešu valoda

Latvijas valsts valoda

Izglītības un zinātnes
ministrija

Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma OECD PISA 2018 (I)

OECD PISA testa uzdevumu un aptauju mērķis:

- ✓ noteikt skolēna kompetenci izmantot izglītības procesā iegūtās zināšanas un prasmes reālai dzīvei pietuvinātās situācijās,
- ✓ konstatēt skolēnu gatavību mācīties, turpināt izglītību un būt sekmīgiem sabiedrības locekļiem.

PISA 2018 galvenā satura joma ir lasīšana, ietverot arī matemātiku, dabaszinātnes un globālo kompetenci.

Valstīm papildu izvēlei tika piedāvāts arī skolēnu finanšu kompetences modulis, kuru izvēlējās arī Latvija.

PISA 2018 pētījumā pasaulē piedalījās aptuveni 600 000 piecpadsmit gadus vecu skolēnu, reprezentējot aptuveni 32 miljonus savu vienaudžu 79 valstu skolās.

OECD PISA 2018 pamatpētījumā **Latvijā piedalījās 5985 skolēni no 308 skolām**, kuri statistiskās izlases rezultātā pārstāvēja 16107 15 gadus vecus (2002. gadā dzimušus) skolēnus, kuri mācās dažādās Latvijas izglītības iestādēs (izņemot speciālās izglītības iestādes) ne zemāk par 7. klasi. PISA dalībnieki galvenokārt ir devīto klašu skolēni (86 %).

Izglītības un zinātnes
ministrija

Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma OECD PISA 2018 (II)

Latvijas skolēnu vidējie sasniegumi:

✓ **Matemātikā:**

- līdz šim augstākais rezultāts 20 gados, 15.-23.vieta;
- vienmērīgi pozitīva pieauguma tendence kopš 2003.gada;
- zēniem sasniegumi ir augstāki nekā meitenēm.

✓ **Dabaszinātnēs:**

- atbilst OECD valstu vidējam līmenim, 21.-25. vieta;
- ilgtermiņā dabaszinātņu zināšanu kvalitātes līmenis ir stabils;
- meitenēm sasniegumi ir augstāki nekā zēniem.

✓ **Lasītprasmē:**

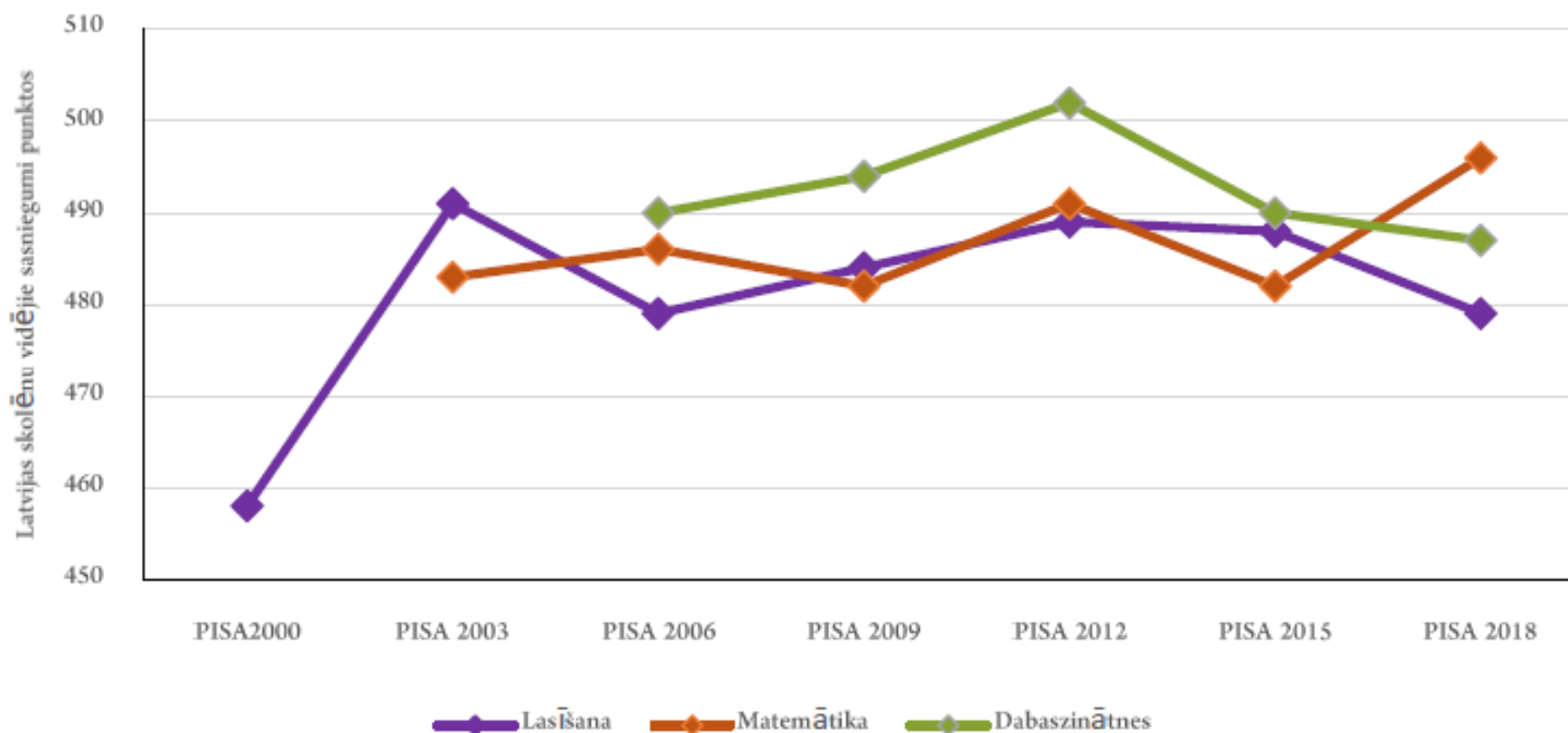
- vidējie sasniegumi ir nedaudz zemāki nekā vidēji OECD valstīs, 28.-35. vieta;
- Rīgas skolu skolēnu vidējie sasniegumi ir nedaudz augstāki par citu pilsētu skolēnu sasniegumiem, un ievērojami augstāki par lauku skolu skolēnu vidējiem sasniegumiem;
- meiteņu sasniegumi ir augstāki nekā zēniem;
- nav nozīmīgu atšķirību lasīšanas rezultātos starp skolēniem, kas mācās skolā ar latviešu mācību valodu, un skolēnu, kas mācās skolā, kur īsteno mazākumtautību izglītības programmas.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma OECD PISA 2018 (III)

Latvijas skolēnu vidējie sasniegumi lasīšanas, matemātikas
un dabaszinātņu kompetencē PISA 2000 – PISA 2018:

Izglītības un zinātnes
ministrija

Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma OECD PISA 2018 (IV)

- ✓ Klimats skolā: Pāridarījumi - izsmiešana, draudēšana, fiziski pāridarījumi u.c. rīcība no klases un skolas biedru puses:
 - biežums – pats augstākais starp OECD un ES valstīm, tas ir arī paaugstinājies kopš 2015.gada;
 - Latvijā un arī vidēji OECD valstīs pāridarījumus vairāk izjūt zēni, skolēni ar zemāku ģimenes SES un zemākiem sasniegumiem PISA lasīšanas testā;
 - Latvijā un vidēji OECD pāridarījumi biežāk sastopami skolās ar zemāku skolēnu ģimeņu vidējo SES, lauku skolās, salīdzinot ar pilsētu skolām.
- ✓ Skolas kavējumi:
 - Latvijā ievērojami augstāks nekā vidēji OECD valstīs ir skolēnu skaits, kuri neapmeklē skolu bez attaisnojoša iemesla visu dienu, dažas stundas vai ierodas skolā ar nokavēšanos;
 - Latvijā 28,7 % skolēnu norāda, ka divu nedēļu laikā vismaz vienu vai vairākas reizes bez attaisnojoša iemesla ir kavējuši visu skolas dienu (vidēji OECD valstīs tie ir 21,2 %);
 - kavējumi ir saistīti ar ļoti ievērojamu skolēnu sasniegumu samazinājumu.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma OECD PISA 2018 (V)

Vairāk par pētījumu:

- ✓ <https://izm.gov.lv/lv/aktualitates/3808-starptautiska-petijuma-latvijas-skoleni-uzrada-labus-rezultatus-matematika>
- ✓ <https://www.ipi.lu.lv/ssnp/> , <https://www.ipi.lu.lv/publikacijas/>
- ✓ <https://www.youtube.com/watch?v=rKmnjDDxkyY>
- ✓ dažādos medijos, piem., <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/oecd-petijums-latvijas-skoleniem-augstaki-rezultati-matematika-zemaki--lasitprasme.a340439/> u.c.

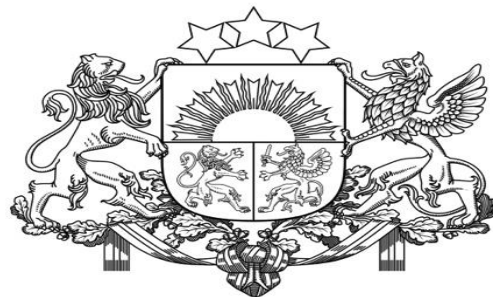

Izglītības un zinātnes
ministrija

2019./2020.mācību gads – «Tehnoloģiju gads»

“Tehnoloģiju gada” ietvaros:

- ✓ tiks īstenotas dažādas ar informācijas tehnoloģijām saistītas aktivitātes skolēniem, pedagogiem un sabiedrībai, tostarp plašus nozares pasākumus un tematiskās nedēļas, tam paredzot Eiropas Sociālā fonda (ESF) 750 000 EUR lielu finansējumu;
- ✓ vēl plašākas iespējas skolām un skolēniem mērķtiecīgi parādīt tehnoloģiju iespējas no dizaina līdz programmēšanai, no algoritmiskās domāšanas līdz kreativitātei un no sākumskolas līdz vidusskolai;
- ✓ Ventspilī tiks organizēta Baltijas informātikas olimpiāde, kurā piedalīsies vismaz desmit valstis, kas ir lielākais skaits līdz šim Latvijā organizētās starptautiskās programmēšanas sacensībās;
- ✓ izveidots interaktīvais “Tehnoloģiju gada” kalendārs <https://nakotneirtepat.lv/pasakumi/> .
- ✓ Lai datorikas skolotāji labāk sagatavotos 2019./2020. mācību gadam, IT izglītības fonds Start(IT) ir izstrādājis bezmaksas materiālus datorikas un programmēšanas pamatu apguvei skolās <https://www.startit.lv/> .

Izglītības un zinātnes
ministrija

Paldies par uzmanību!

Ilze.Seipule@izm.gov.lv